

TORGET

FÖR KORTVÅGS- LYSSNAREN

Sven Ohlsson
Vasavägen 5
265 31 Ästorp

torget@sdx.f.org
042-50423

Jaha, så var det då dags igen att få ihop några sidor av Torget. Om jag inte har räknat fel, ska denna sidan följas av ytterligare fyra sidor med lite blandat innehåll. Jag hoppas, som alltid, att det ska finnas något för alla. Men, om det nu skulle vara så att det saknas något så får du skylla dig själv.

Det finns en mängd olika sätt att skicka bidragen. Postadressen har ni till vänster. Där står även epost adress och telefonnummer. Det går även att skicka Fax. Antingen ringer ni mej först och kommer överrens om det, då kan ni använda 042/50423. Eller också kan ni skicka via eFax i USA, 009 1 707 982-0734. Vilket sätt ni än använder, så är det viktiga att ni verkligen använder det. Jag älskar att få bidrag och synpunkter. Det är mycket roliga än all reklam som donar in!

I förra EA berättade jag om två böcker med gamla radioapparater som jag sett på bokrea. Jag har nu köpt in båda. Den ena visade sig vara brittisk, heter *Radio Art* och är sammanställd av Robert Hawes. Den innehåller först en inledning om radion historia. och sedan bilder på radioapparater från hela världen (och förklarande texter) med början i radions begynnelse och fram till 50-talet. Den andra boken är amerikansk, heter *Radios Redux - Listening in style* och är sammanställd av Philip Collins. Denna innehåller i stort sett bara bilder på amerikanska (ganska plastiga och färgglada) radioapparater från 30-, 40- och 50-talet. Självt tycker jag att den brittiska är roligare att bläddra i. Den amerikanska är allt för "amerikansk".

Det kommer med alla säkerhet att dyka upp bilder från böckerna på framtida Torg. Denna gången hittar ni en Jenny Nyström målning som jag hittade i *Radio Art*. "An early Twenties radio with a definite scientific appearance, not so very different from today's hi-tech look (from an original painting by Jenny Nystrom)" lyder bildtexten. Och med det tackar jag för mig, och hoppas att ni får en underbar sommar. Ta det försiktigt med getingar, mygg och rapsbaggar!

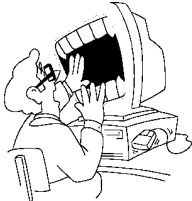

NÄTTIPSET

Månadens tips på en bra nätadress.

Lite blandad komppott denna gången. Men det är ju vad som är typiskt för den här spalten. Efter sommaren tänkte jag skriva lite om radio via Internet. Så om ni har tips, synpunkter osv så hör av er med detta.

Letar du kartor ute på nätet ibland. Det är faktiskt inte alltid så lätt. Flera kartservice sajter är så makalöst amerikaniserade. Du kan hitta varje kullersten i amerikanska städer, men ska du till Europa är det mindre bra, och gäller det resten av världen - glöm det.

Gula sidorna har svenska kartor (från telekatalogen). Men dom borde nog göra något åt sökfunktionen. Jag skulle ha fram kartan över Ängelholm och skrev in det som sökord. Jag hamnade i Södermanland där det tydligen finns någon liten by som heter så.....

Vill du ha en riktigt ordentlig karta över Bolivia så finns det en bra sådan på webben nu:

<http://www.swl.net/patepluma>

är Don Moores Patepluma sajt. Och där har han lagt upp en militärkarta över Bolivia som han kommit över. Den ursprungligen en kvadratmeter stora kartan har lästs in på 21 olika JPEG filer om totalt 10,5 Mb.

TDP har jag berättat om tidigare på Torget. Varje år har Ludo Maes gett ut en bok med lista över alla kortvågssändare i världen. I tabellform har alla sändarna visats med koordinater var sändarna var belägna, fabrikat, effekt, när sändaren invigdes, och i förekommande fall också när den togs off air. Den har hela tiden varit en uppslagsbok för den som vill veta vad som finns, var sändarna kom ifrån osv. Ludo har nu lagt ut listan på Internet istället. Helt gratis! Så det är bara att knappa in:

<http://www.ping.be/tdp>

eller <http://www.transmitter.be> eller <http://www.transmitter.org>. Shortwave Transmitter Countries kan verkligen rekommenderas. Utforska samtidigt gärna hela TDP-sajten.

Medium Wave Stations in Europe, North Africa and Middle East är en lista i PDF format som är helt gratis att ladda ner. Det är den välkända DX-aren Herman Boel i Belgien som satt samman listan.

Om du går till:

<http://come.to/dxing>

så är det bara att ladda ner listan. Utskriven blir det en lista på dryga 40 sidor i A4 format. Det finns dels en lista i frekvensordning med uppgift om frekvens, land, station, effekt och sändningstider/program osv. Dels en lista i landordning med uppgift för varje station om använda frekvenser samt adress.

Det går också att köpa den tryckt från Herman. Den kostar då USD 10, DEM 15 eller BEF 300 från:

Herman Boel
Roklijf 10
B-9300 Aalst
Belgien

NOTISTORGET

Korta notiser från eternas värld

* **Kosovo** kriget blev dyrt. Inte bara för folket i området och krigförande länder. Även nyhetsbevakningen kostade multum. CNN beräknade att deras kostnad handlade om ca 1 miljon om dagen.

I en intervju med SVT-chefen hörde jag honom kommentera bevakningen av Kosovo-kriget som "mycket dyr".

* I **Spanien** strejkade upp till en miljon TV-tittare i protest med reklamens utbredning. Lyssnar- och tittarföreningen Fiatur protesterade mot "det oanständiga reklambombardemanget" i TV där en långfilm kan innehålla upp till en timmes reklaminslag. Stackars spanjorer, jag som blir trött på det efter 2 minuter. Läst i DX-Fokus som citerat Politiken.

* Den brittiska regeringen har beställt 10.000 radioapparater att dela ut i flyktinglägren i **Albanien** och Makedonien. Eftersom beställningen gjorts i Sydafrika handlar det uppenbart om Baygens urverksradio. Det är Röda Korset och Röda Halvmånen som rent praktiskt ska stå för utdelningen läser jag i DX-Fokus som citerat RNMN.

* I **Tyskland** har en "censur-apparat" marknadsförts för att sätta stopp för våld och porr på TV. I praktiken fungerade den på det viset att radiostationer sände ut en RDS-signal när det blev för illa på TV och då stängdes TV-apparaten ner. Men marknadens intresse var inte tillräckligt stort för att få någon större försäljning av "TV-Fén". Däremot var intresset stort bland radiostationerna för att hjälpa till att bekämpa våld och porr.

För att bättre på försäljningen lades därför en ny finess in. När reklamen kom på TV så skulle TV:n byta kanal. Men se, då ville inte radiostationerna vara med längre. Man får ju inte reta den hand som föder en. Dom var helt enkelt inte längre intresserade av att sända ut några RDS-signaler. Så TC Unterhaltungselektroniks TV-Fé blev ingen succé.

* **United Nations** vill börja sända egna program på kortvåg igen. Idag sker det en del sändningar där andra stationer återutsänder FN-program. Men detta är ingen garanti för att programmen verkligen sänds ut och inte förvanskas. En utredning gjord av DW rekommenderar egna sändningar. Men pengar saknas. Man räknar med en kostnad på 4 miljoner dollar per år, och dom finns inte idag. Kanske kunde NATO använt någon kryssningsmissil mindre över Jugoslavien eller liknande

besparing och istället gett FN ordentliga resurser. Men det är väl inte riktigt rätt tänkt?

Från Teleprintern

☞ TWR Bonaire ska byta ut sin gamla 500 kw MV-sändare mot en ny lite mer ekonomisk 100 kw MV.

☞ **China Radio International** verkar ha börjat använda re-läsändare på Cuba för att nå USA och den karibiska världen bättre.

<<<<<<< ΩΩΩΩΩΩΩΩΩΩ >>>>>>>

Radio Budapest

Hur mycket rapporter får en radiostation? En av de stationer som aktivt verkar för att man ska skicka rapporter är Radio Budapest International. Och i RBSWC DX News bulletin så berättar man om hur många rapporter man fick under förra sommarperioden (mars-oktober 1998).

Under denna perioden fick RBI 4.997 rapporter från 44 olika länder. Flitigast att skicka rapporter var tyskarna som skickade 2.488 rapporter, dvs ungefär hälften av alla. Från Ryssland kom 444 rapporter, Storbritannien 350, USA bidrog med 335, 261 kom från Österrike och 141 från Ukraina.

Som ni förstår var det också de tyska programmen som fick flest rapporter, 2.887 stycken, 1.180 gällde de engelska programmen, 585 de ryska programmen och 313 på de ungerska programmen.

Radio Budapest matar in det hela i datorn och får så fram en statistisk uppfattning om hur det hela hörs.

Och då kan vi passa på att berätta vilka sändare Radio Budapest International disponerar över. Som i så många andra fall så är det inte RBI själva som äger sändarna, dom ägs av Antenna Hungária. Det finns 4 kortvågssändare. 2 x 250 kw i Jászberény öster om Budapest och 1 x 100 + 1 x 20 kw i Székesfehérvár som ligger sydväst om Budapest.

Jag älskar att skriva ungerska namn på datorn. Man får läsa 4 gånger och kontrollera 2 för att vara säker på att "r" och "z" och liknande kommer rätt.

<<<<<<< ΩΩΩΩΩΩΩΩΩΩ >>>>>>>

Allt under en hatt på:

<http://listen.to/the.world>

Engelsksändarlistan - Hialösa DX-News
Lyssna på svenska - Torget webversionen
English Language Program Schedules
SWEDX epostlista

Kosovokonflikten igen

Att sanningen är den förste att förlora när det är krig vet vi väl alla. När kriget drar igång börjar också parterna att på allvar bli oförsiktiga med sanningen. Och Kosovo konflikten är väl inget undantag. Båda parter gör vad dom kan för att föra fram sin åsikt (oftast genom att nämna det som passar och hålla tyst så länge som möjligt med det som inte passar - och ibland genom direkta lögnar). Samtidigt gäller det att försöka se till att motståndarsidan inte kan nå ut med sitt budskap. Och på den senare punkten har nog NATO-sidan varit skickligast. Det dröjde inte så länge förrän Radio Jugoslavias sändningar från Bijeljina (som ligger i den serbiska delen av Bosnien) tystnade sedan länkarna för att föra programmen till sändarna bombats. Och efter detta återstod endast den svaga 100 kw sändaren Stubline. Många av inrikesändarna på både MV och FM och likaså TV-sändarna bombades regelbundet så att dom tystnade. Under en period var sändningar via en av Eutelsats satelliter enda vägen ut. Men efter en tid av påtryckningar från NATO-sidan stängdes även denna av för Jugoslaverna.

I Kurier läser jag att Jugoslaviska sändaramatörer byggde upp ett nät som varnade för inkommande bombflyg och kryssningsmissiler. Något som jag tycker är ett exempel på hur sändaramatörer ofta kan ställa upp humanitärt med sina kunskaper och resurser. Precis som sändaramatörer ibland är enda informationskällan för att veta vad som händer i länder som stängt gränserna eller drabbats av katastrofer.

Men i Kurier togs exemplet upp som något negativt. Ungefär som om det skulle vara en skam för amatörkollektivet. Jag vet inte vad Kuriers redaktion tyckte dom skulle göra. Hålla tyst om att bomber var på väg mot (kanske) deras egna släktingar?

Som sagt i inledningen. När kriget kommer är sanningen det första som far sin kos.

< << <<< Ω Ω Ω Ω Ω Ω Ω Ω Ω Ω Ω Ω >>> >> >

Information are free?

Danish Shortwave Clubs International som tidigare har låtit sin varje vecka utkommande DX-Window vara tillgänglig via Nordic Shortwave Center har slutat med detta. E-post bulletinen skickades till regelbundna bidragsgivare och lades sedan ut efter ca 1 vecka hos Hermods NSWC. Helt utan varsel efter nr 166 (som fortfarande i fottexten berättade att den fanns tillgänglig fritt på webben) så försvann DX-Window. Under några veckor fanns en hänvisning från en uppenbart besviknen Hermod om att DSWCI bestämt sig för att endast låta bulletinen vara tillgänglig för sina egna. Men vad jag kan se försvann även den uppgiften ganska snabbt.

Och det var ju synd. Jag var på väg och skulle gå med i klubben för att visa min uppskattning för att man spred information så pass osjälviskt. Men nu vet jag inte ens hur jag ska betala in en avgift. Om jag nu är villig längre.

"Information wants to be free" som dom säger.

< << <<< Ω Ω Ω Ω Ω Ω Ω Ω Ω Ω Ω Ω >>> >> >

BBC under sommaren

Så här lite på övertid (ja, be mig inte förklara hur det hänger ihop, men BBC On Air kom i allra sista sekund) ska vi ta lite tips om kommande BBC program.

* *Proms '99* är det dags för i juli. Lö 17/7 1900 sänds första konserten (Haydn). Fr 23/7 1830 kommer nästa (Rachmaninov), den tredje blir Sö 25/7 1515 (Haydn). Må 26 juli 1830 är det dags för Einojuhani Rautavaara (kan han vara finne?) och slutligen To 29/7 1800 är det dags för Nielsen.

* *Play of the week* som sänds Lö 2230 och Sö 1830 brukar vara bra för de som gillar radioteater. A Farewell to Arms av Ernest Hemmingway sänds i två delar 17/18 juli och 24/25 juli.

* *Foul Play* definieras som "Murder mystery panel-game". Första delen (av 5) sänds Sö 25 juli 2230 med repris Må 0920. I första avsnittet ska två i panelen försöka lösa morder på Radio Goldie FM's DJ Chubs Farley. Någon har kopplat hörlurarna till eluttaget!

* Gillar du Diana Ross? *The Diana Ross Collection* (med Diana Ross själv) sänds i 6 delar med början On 7/7 0920 och repris To 2230.

* *The Edge* är ett ungdomsprogram som sänds lördagmorgon mellan 0805-1000.

* *Wavelength* i juli sänds Lö 24/7 1730 med repris Sö 0045 och 2105.

* *Back from the edge* är en serie i 6 delar med sådana som haft "nära döden" upplevelser. Börjar Lö 31/7 1045 med repris Ti 1730.

* *Do you believe in...* är något liknande nästan. Om paranormala upplevelser. I 5 delar från Må 12/7 0715 och repris to 1930 och Fr 1515.

< << <<< Ω Ω Ω Ω Ω Ω Ω Ω Ω Ω Ω Ω >>> >> >

POPULÄRAST

Omröstningar, statistik och annat kul

Att jag älskar statistik i form av lyssnarsiffror osv tror jag att ni redan tidigare har märkt. Jag tycker alltid att det är lika spännande att läsa. Ibland kan det bevisa vad jag tycker, och ibland kan det bevisa något helt annat. Lika spännande varje gång.

Idag tänkte jag först presentera senaste Gallup siffrorna över radiolyssnandet i Danmark. Allt snott ur danska DX-Fokus som brukar publicera dessa siffror regelbundet.

Under första kvartalet lyssnade dansken i genomsnitt 1387 minuter i veckan på radio, dvs lite drygt 23 timmar på en vecka. Totalt fördelades dessa så här:

Danmarks Radio	958 minuter
varav P1	75
P2	29
P3	405
P4	449

Kommersiell radio	363 minuter
Utländsk radio	38 minuter

Vi kan också se vilka som är de populäraste kommersiella stationerna:

The Voice, Köpenhamn	219.000 lyssnare/dag
ANR, Aalborg	119.000
Radio Viborg	115.000
Radio Århus	81.000
Uptown, Köpenhamn	74.000
Radio ABC, Randers	58.000

Undrar hur mycket det är kvar av utländsk radio när grannlandsradion från Sverige och Tyskland räknats bort?

Sedan går vi över till Deutsche Welle som gjort en undersökning om varför läsarna använder sin programtidning DW-Plus. Och det är faktiskt en intressant läsning. DW har frågat 4.700 läsare om varför dom läser DW-Plus, och förenklat får vi följande siffror.

45%	För att hålla kontakt med Tyskland
40%	Vill veta vilka radioprogram som sänds
35%	Vill veta vilka TV program som sänds
30%	Vill läsa artiklarna i tidningen
10%	Har fått erbjudande om det via via DW-online?!
5%	För att lära sig tyska

och sedan var det knappt avläsbart de som ville ha teknisk information, underhållning osv.

Intressant att se är att fler är intresserade av radioprogrammen än TV programmen. Men man ägnar mycket mer utrymme åt TV-programmen än åt radioprogrammen. Kan det ha något att göra med att dom som bestämmer inte lever i samma verklighet som vi andra?

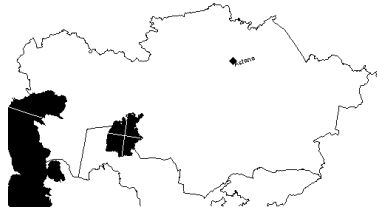

DW-radio

< << <<< Ω Ω Ω Ω Ω Ω Ω Ω Ω Ω >>> >> >

Namnbyte

Visste ni att **Kazakhstan** har bytt huvudstad. Den nya huvudstaden heter Astana och ligger i nora delen av Kazakhstan (om ni letar på en karta så ligger den strax nordost om Karaganda.

Nu är ju problemet med städer i denna delen av världen att dom titt som tätt byter namn. Astana hette tidigare Akmolat. Vilket på en del kartor stavs Aqmola. Har ni en ännu äldre karta, så hette staden innan dess

Tselinograd. Och för att göra det hela komplett, så hette den innan det Akmolinsk.

Den tidigare huvudstaden i Kazakhstan var Alma Ata (som ju också hette Almaty). Innan dess var Kzyl Orda huvudstad i Kazakhstan. Och innan dess var det Orenburg som var huvudstad.

Allt läst i inlägg från Daniyar Smagulov från Alma Ata (!) i Contact. Han tycker engelsmännen är så konservativa och tråkiga som aldrig byter huvudstad eller namn på staden.....

Förhoppningsvis kan ni se på kartan (som jag använt World Time för att prestera) var Astana ligger.

< << <<< Ω Ω Ω Ω Ω Ω Ω Ω Ω Ω >>> >> >

WORLD WAVES

WW - Din reseguide till engelska program
Alla tider anges i UTC (SNT - 1 timme)

Såja, då är vi framme vid sista WW innan sommaren låter oss stackars redaktörer få ledigt en månad. Något som vi ser fram emot. En dryg sida om engelsksändarna är väl OK. Glöm inte att ni hittar uppdaterad information på: <http://listen.to/the.world>. Vi ses till hösten!

▶ **ALGERIET** Radio Algiers har gjort lite ändringar, påpekat av Björn Danielsson. Så här är det troliga schemat:
1600-1700 11715 15160
2000-2100 252 11715 15160
men det är lite osäkert om vissa av frekvenserna egentligen används regelbundet.

▶ **CUBA** Radio Habana Cuba ska enligt det senaste schema jag sett till ha följande engelska sändningar numera.

0100-0500	6000 9820 11705usb	/Am/
0500-0700	9820 9830usb	/Am/
2030-2130	13720 13750usb	/Eu/
2230-2330	6000	/Car/

► **NEDERLÄNDERNA** Radio Netherlands planerar följande dokumentärer under juli, augusti och början av september.

Juli:

* *Peace movement in Sri Lanka.* Det ena fredsiniciativet efter det andra tas på Sri Lanka. Men än så länge har inget lyckats. Men fredsrörelsen blir trots detta starkare, medan landets demokratiska traditioner suddas ut.

* *The Plague in Holland.* På 1300-talet utrotades 1/3 av befolkning in Europa av pesten. Medan kyrkan och uppdykande kulter fick nya medlemmar.

* *The Pilgrim Trail.* Vi får följa Santiago de Compostela genom Frankrike och över gränsen till Spanien.

* *Stories of the Century.* Sista veckan varje månad får vi oss presenterat en ny berättelse som ska visa hur det var att bo någonstans under detta århundrade. Det blir noveller, biografier eller kanske dagböcker. En expert berättar inför varje avsnitt om bakgrunden till berättelsen.

Augusti:

* *Wake of the Half Moon.* Är en repris från Aural Tapestry förra hösten. Det handlar om Nya Nederländerna, en holländsk koloni under 1600-talet. Och sänds i tre delar.

* *Stories of the Century,* som vanligt sista veckan.

September:

* *History of Dutch Rock.* Handlar om holländsk rock under 70-talet. Representerat av grupper som Focus som är en av de bäst säljande grupperna i Hollands historia.

* *Lorentz Theoretical Physics.* Hendrik Antoon Lorentz was den andra holländare som fick Nopelpriset. Han forskade om relativitetsteorin och om vad ljus egentligen är.

* *Multi Ethnicity in Surinam.* På Surinam finns Hinduer, Creol, Javanaser, Amerikanska indianer osv. Allt i en etnisk blandning.

**Radio
Nederland
Wereldomroep
Radio Netherlands**

Radio Netherlands Media Network har en tävling för att fira millennieskiftet. Det gäller att hitta den radiostation som är den mest populära "Memory of the Millennium". Det ska vara en station som inte överlever/överlevde in på nästa årtusende. RNMN har förslag som WNYW, NDXE (som ju inte ens kom igång), KYOI, Radio Moscow, Radio Berlin International osv. Skicka ditt bidrag till media@rnw.nl. Vinnaren, som utses i september, kommer att vinna en ny bok om radio historia.

► **STORBRITANNIEN** Merlin Network One skar helt plötsligt ner KV-sändningar till ett absolut minimum kring månadsskiftet. Så här är allt numera: 1600-1700 6175 må-fr

Och det var inte mycket jämfört med det tidigare 24-timmars schemat.

Däremot uppges man fortsätta via satellit, och även vara på gång via Internet. Men via kortväg gick det inte ihop.

► **UKRAINA** Radio Ukraine International har problem med att få pengarna att räcka. Det finns många sändare att använda, men mycket få finns det resurser till att veva igång. De engelska programmen sänds så är enligt Jan Nieuwenhuis Hotline.

0000-0100 5905 6020 6090 /Eu NA/
0300-0400 6020 /Eu NA/
1100-1200 21520 /As Au/
2100-2200 5905 6020 6090 /Eu/

**РАДИО КИЇВ
RADIO KIEV**

► **VIETNAM** Voice of Vietnam ska sända sina engelska sändningar till Europa så här enligt deras egen hemsida:

1330-1400 9730 13740
1630-1700 9730 13740
1700-1730 12070
1800-1830 9730 13740
1900-1930 9730 13740
2030-2100 9730 13740

Via World of Radio hittar jag ett programschema för Voice of Vietnam.

Dagl: News - Current Affairs.
Må: Press Review - Vietnam Land and People
Ti: Press Review - Vietnam Culture and Sports
On: Letter Box - Talk of the Week
To: Press Review - Vietnam Economy - Business Forum
Fr: Press Review - Rural Vietnam
Lö: Weekly Review - Historical Events - Music
Sö: Sunday Show

That's it. Nu har ni två månader på er till nästa EA och Torg. Om ni skulle få abstinensbesvär så finns alltid möjligheten att läsa ett nummer från förra året. Det kan inte skada att se vad som var aktuellt då. Kanske kan ni tom inbilla er att det är ett nummer för i år.

GLAD SOMMAR PÅ ER!

73 de SOHI

CHINA RADIO INTERNATIONAL				
Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
News Commentary				
Current affairs Press clippings				
Open windows Learn to speak Chinese	Orient arena Opera house	Voices from other lands	Focus Cultural spectrum	Life i Globa